

## Siun soten hoitotarvikejakelun kriteerit

Vastuualue: Vastaanottopalvelut

Yksikkö: Hoitotarvikeyksikkö

Hyväksytty/Tarkistettu: 17.10.2024

Laatija: Siun soten Hoitotarvikeyksikkö

## Sisällysluettelo

|           |                                                                                         |           |
|-----------|-----------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>1</b>  | <b>Yleiset periaatteet .....</b>                                                        | <b>3</b>  |
| 1.1       | Lähetet.....                                                                            | 4         |
| 1.2       | Käytettävät tuotteet.....                                                               | 4         |
| <b>2</b>  | <b>Hoitotarvikejakelun tuoteryhmät.....</b>                                             | <b>5</b>  |
| 2.1       | Avanne hoitotarvikkeet .....                                                            | 5         |
| 2.2       | Diabetes hoitotarvikkeet .....                                                          | 6         |
| 2.3       | Dialyysi hoitotarvikkeet.....                                                           | 7         |
| 2.4       | Haavan hoitotarvikkeet .....                                                            | 7         |
| 2.5       | Hengityksen hoitotarvikkeet.....                                                        | 8         |
| 2.6       | Trakea- ja imutarvikkeet.....                                                           | 9         |
| 2.7       | Immunoglobuliinitarvikkeet .....                                                        | 9         |
| 2.8       | Ravintoavanne (PEG) tarvikkeet.....                                                     | 10        |
| 2.9       | Inkontinenssitarvikkeet .....                                                           | 10        |
| 2.10      | Urologiset tarvikkeet.....                                                              | 11        |
| 2.11      | Apteekkinesteet.....                                                                    | 11        |
| 2.12      | INR-mittaustuotteet .....                                                               | 11        |
| <b>3</b>  | <b>Tilaaminen ja toimitustavat .....</b>                                                | <b>11</b> |
| <b>4</b>  | <b>Maksut.....</b>                                                                      | <b>12</b> |
| <b>5</b>  | <b>Hoitokotiin tai kotiin siirtyvät asiakkaat -akuutti hoitotarvikkeiden tarve.....</b> | <b>12</b> |
| <b>6</b>  | <b>Hoidon aloitus ja tuotekokeilut .....</b>                                            | <b>13</b> |
| <b>7</b>  | <b>Hoitotarvikejakeluun kuulumattomat tuotteet.....</b>                                 | <b>13</b> |
| <b>8</b>  | <b>Yksityiset toimijat .....</b>                                                        | <b>14</b> |
| <b>9</b>  | <b>Erityisestä syystä annettavat hoitotarvikkeet .....</b>                              | <b>14</b> |
| <b>10</b> | <b>Ei-sopimustuotteet .....</b>                                                         | <b>15</b> |
| <b>11</b> | <b>Vakuutusten korvaamat hoitotarvikkeet .....</b>                                      | <b>15</b> |
| <b>12</b> | <b>Ulkopaikkakuntalaiset .....</b>                                                      | <b>15</b> |

## 1 Yleiset periaatteet

Hoitotarvikejakelu perustuu:

- Terveystieteellisiin lakiin (1326/2010)
- Lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992)
- Lakiin julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016)
- Asiakasmaksulakiin (734/1992)
- Kotikuntalakiin (201/1994)
- Sosiaali- ja terveysministeriön suositukseen hoitotarvikejakelusta.

Hoitotarvikejakelu:

- parantaa potilaan omahoidon edellytyksiä
- edistää potilaan sitoutumista hoitoon
- tukee ja edistää pitkäaikaissairaiden hoitoa ja seurantaa sekä asiakkaiden selviytymistä ja elämänlaatua kotona tai kotihoitoon rinnastettavissa asumisyksiköissä (palveluasuminen, tehostettu palveluasuminen Siun soten omassa tai yksityisen palveluntuottajan asumisyksikössä)

Hoitotarvikkeisiin ovat oikeutettuja Siun soten asiakkaat, joilla on todettu lääketieteellisin perustein pitkäaikainen sairaus tai vamma, jonka hoito on kestänyt tai arvioidaan kestävän **yli 3 kuukautta**. Tilanteissa, joissa tarve arvioidaan lääketieteellisesti pitkäaikaiseksi, hoitotarvikejakelu voidaan aloittaa heti tarpeen ilmaannuttua. Hoitotarvikkeiden jakelu ei ole ainoastaan hoitotarvikkeiden jakamista, vaan se on osa asiakkaan sairauden kokonaisuhoitoa. Siun soten alueella hoitotarvikejakelusta vastaa keskitetysti Siun soten Hoitotarvikeyksikkö.

Sairauden hoitoon kuuluvien hoitotarvikkeiden jakelu perustuu aina yksilöllisesti määriteltyyn tarpeeseen ja terveyden- tai sosiaalihuollon ammattihenkilön suorittamaan arviointiin ja seurantaan sekä hoito- ja palvelusuunnitelmaan, joka on kirjattu asiakas- ja potilastietojärjestelmään. Pitkäaikaissairauden hoitoon tarkoitetut hoitotarvikkeet luovutetaan maksutta eikä niistä peritä asiakkaalta omavastuuta, toimitusmaksua tai muita maksuja. Hoitotarvikkeet eivät sisällä lainattavia tai palautettavia hoitotarvikkeita.

Hoitotarvikkeita jaetaan:

- Pääsääntöisesti 3 kuukauden kulutusta vastaava määrä kerrallaan.
- Haavanhoitoon, saattohoitoon ja katetrointiin (odottaa leikkausta) 1 kuukauden kulutusta vastaava määrä. Tällä varmistetaan, että tarvikkeet eivät pääse vanhenemaan tai mene hukkaan, mikäli asiakkaan tarve tai hoito muuttuvat.
- Diabeteksen hoitotarvikkeet 6 kuukauden kulutusta vastaava määrä kerrallaan (insuliinipumpputarvikkeet eivät kuulu tähän tilausrytmiin vaan 3 kuukauden tilausrytmiin)
- Uniapnean hoitotarvikkeet 1 vuoden kulutusta vastaava määrä.

Palveluasumisen ja tehostetun palveluasumisen yksiköissä hoitotarvikkeita jaetaan vain asiakkaan henkilökohtaiseen tarpeeseen, ei toimintayksikön muuhun käyttöön. Laitoshoidossa (myös kotisairaala) asiakkaan hoidossa käytetyt hoitotarvikkeet kuuluvat hoitopäivän hintaan ja ne maksaa ja tilaa aina hoitava yksikkö.

Lähettävän yksikön tulee antaa kotiutuvalle asiakkaalle hoitotarvikkeet 3 viikoksi, jotta asiakas ehtii kotiutuessaan ottaa yhteyttä hoitotarvikejakeluun ja tilata tarvikkeet noudettaviksi.

Asiakkaan tulee tilata hoitotarvikkeet mielellään **3 viikkoa ennen** haluttua toimituspäivää. Näin voidaan turvata hoitotarvikkeiden katkeamaton saanti.

Osa asiakkaan hoitosuunnitelmassa mainituista tuotteista voivat olla asiakkaan itsehankittavia hoitotuotteita, esim. puhtauteen ja henkilökohtaisen hygienian hoitoon tarvittavat tarvikkeet asiakas hankkii ja kustantaa itse.

## 1.1 Lähete

Hoitotarvikejakelu perustuu asiakkaalle hoitavan tahon toimesta laadittuun hoitotarvikelähetteeseen, joka tulee olla aina kirjallinen. Lähetteen voi tehdä terveyden- tai sosiaalihuollon ammattilainen, joka kirjaa lähetteen hoitotarvikkeiden tarpeesta asiakas- ja potilastietojärjestelmään. Asiakkaalla on myös oikeus hoitotarvikkeisiin, vaikka lähete on toisesta sairaalasta tai yksityisen terveydenhuollon kautta. Lähete ei automaattisesti oikeuta kaikkien hoitotarvikkeiden saamiseen, vaan tarvikkeet jaetaan Siun soten ohjeiden mukaan.

Lähete tehdään asiakas- ja potilastietojärjestelmään HOI-PTH -lehdelle pääotsikolla Hoitav.LÄHETE. Lähetteessä tulee olla kirjattuna jokaisen hoitotarvikkeen kohdalla erikseen arvioitu tarvikkeen kulutus, esimerkiksi kpl/pvä, kpl/vko tai pkt/kk. Näiden tietojen perusteella arvioidaan asiakkaalle tilattavien tuotteiden määrä. Lähetteessä on oltava aina hyvät perustelut tarvittaville hoitotarvikkeille. Lähetteessä tulee olla myös maininta siitä, mitä asiakkaan kanssa on sovittu jatkosuunnitelmasta, esimerkiksi tilaanko tuotteet heti vai vasta asiakkaan yhteydenoton perusteella. Vanhoja läheteitä ei saa päivittää vaan aina tilanteen muuttuessa tulee tehdä uusi lähete, johon kirjataan kaikki saman sairauden tai vamman vaatimat hoitotarvikkeet. Hoitotarvikelähetteen voimassaolon voi lopettaa kokonaan pääotsikolla Hoitav.LOPETUS ja valitsemalla tuotteet, joita asiakas ei enää tarvitse.

Maksuttomien hoitotarvikkeiden saaminen edellyttää säännöllistä kontrollia, hoidon seuranta ja hoitotarvikelähete- ja hoitotarviketietojen pitämistä ajan tasalla. Tilanteissa, joissa hoito ei ole vakiintunut ja toimivaa hoitomuotoa etsitään, luovutetaan hoitotarvikkeita ammattilaisen arvioimaksi ajaksi (2–4 viikkoa). Hoitotarvikkeiden tarvearvio kirjataan hoitotarvikelähetteeseen. Pysyviä läheteitä ei ole, vaan lähete on aina määräaika- ja se perustuu asiakkaan hoidon tarpeeseen (vrt. reseptilääkkeet). Lähete on voimassa 2 vuotta ja se tulee tarkistaa 2 vuoden jälkeen tai aina asiakkaan tilanteen muuttuessa (hoitotarvikkeet vaihtuvat tai kulutusmäärät muuttuvat). Haavan hoitotarvikkeiden läheteet ovat voimassa enintään 6 kuukautta. Asiakkaan muuttunut hoitotarvikkeen tarve edellyttää aina uutta lähetettä.

Siun Soten hoitotarvikeyksikössä tehdään asiakkaalle toimitettavista tuotteista jakelukirjaus asiakas- ja potilastietojärjestelmään HOI-PTH-lehdelle pääotsikolla Hoitav.JAKELU. Jakelukirjauksen yhteydessä tulee kirjata myös suoritteet eli kuinka paljon kyseistä tuotetta asiakas on saanut. Kotijakelun piirissä olevien asiakkaiden hoitotarvikkeet kirjataan luovutetuiksi toimittajien laskutustietojen perusteella hoitotarvikeyksikössä.

## 1.2 Käytettävät tuotteet

Hoitotarvikejakelussa käytetään Siun soten voimassa olevien hankintapäätösten mukaisia hoitotarvikkeita (sopimustuotteita), jotka on valittu hoitotarvikekilpailutuksissa. Tuotteet valitaan asiakas- ja potilastietojärjestelmän

hoitotarvikeläheteeseen avautuvasta nimikevalikosta. Kaikki hoitotarvikejakelun kautta annettavat hoitotarvikkeet ja niiden arvioitu käyttömäärä kirjataan asiakkaan hoitotarvikeläheteeseen. Laitteisiin, kuten insuliinipumput, imulaitteet ym., tarvittavat kertakäyttöiset tarvikkeet kuuluvat hoitotarvikejakelun piiriin. Varsinaiset laitteet ja hoidon aloituksessa tarvittavat tarvikkeet hankitaan hoitavan yksikön kautta.

Sopimustuotteista voidaan poiketa ainoastaan hoidollisin perustein. Mikäli sopimustuotevalikoimasta on tarpeen poiketa, tulee konsultoida tuoteryhmän vastaavaa tai Hoitotarvikeyksikköä erilaisista vaihtoehdoista. Ensisijaisesti vaihtoehto tulee etsiä sopimustoimittajan valikoimista. Hoitotarvikevalikoimassa olevat ei-sopimustuotteet tunnistaa nimen edessä olevasta tähdestä. Tähdellä merkityjä tuotteita valitessa tulee läheteessä olla hoidollinen perustelu kyseisen tuotteen käytölle. Hoidosta vastaavan tahon tulee kirjata hoidolliset perustelut ei-sopimustuotteen käytöstä asiakas- ja potilastietojärjestelmään. Sopimustuotevalikoimaan kuulumattomat tuotteet kirjataan asiakkaan hoitotarvikeläheteeseen (nimike, ref, kulutusmäärä). Läheteessä tulee käydä ilmi hoidollinen perustelu ja selvitys, miksi sopimustuotetta ei voida käyttää. Hoitotarvikelähteet, joissa on ei-sopimustuotteita, lähetetään Tiedoksi-PTH otsikolla Hoitotarvikeyksikköön.

## 2 Hoitotarvikejakelun tuoteryhmät

Hoitotarvikejakelussa käytetään Siun soten voimassa olevien hankintapäätösten mukaisia hoitotarvikkeita (sopimustuotteita), jotka on valittu hoitotarvikkeiden kilpailutuksissa.

### 2.1 Avanne hoitotarvikkeet

Avannetarvikkeet sisältävät suoli- ja virtsa-avanteiden hoidossa tarvittavia tuotteita.

Avannetarvikkeita ovat mm.:

- avannepussit ja -sidokset
- ihonsuojalevyt
- pastat
- avannevyöt
- liimajäänteiden poistopyyhkeet ja -suihkeet
- avanne- ja suolihuuhtelutarvikkeet.

Avannetarvikkeet jaetaan asiakkaalle terveydenhuollon ammattilaisen laatiman yksilöllisen hoitosuunnitelman ja lähteen mukaisesti. Asiakaskohtainen tuotteiden valinta on yksilöllistä ja se tehdään aina hoitavan tahon toimesta. Mahdollisissa tuotteiden muutostarpeissa tai muissa ongelmatilanteissa (esim. iho-ongelmat), asiakkaan tulee ottaa yhteyttä hoitavaan tahoon mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Mikäli tuotteiden käyttö on vakiintunutta ja pysyvää, voidaan asiakas liittää kotijakelujärjestelmään, jolloin avannetuotteet toimitetaan suoraan toimittajalta asiakkaan osoittamaan osoitteeseen. Kotijakelussa toimitetaan 3 kuukauden tarvetta vastaavat tuotteet kerrallaan.

Normaaliin hygieniaan ja perushoitoon kuuluvat tuotteet asiakas hankkii itse, esim. pesuaineet, suojakäsineet ja perusvoiteet.

## 2.2 Diabetes hoitotarvikkeet

Diabetestarvikkeet sisältävät verensokeriseurannassa ja insuliinin annostelussa tarvittavia tuotteita sekä veren ke-  
toaineiden seurannassa tarvittavat tuotteet.

Diabetestarvikkeita ovat mm.:

- insuliinipumpputarvikkeet
- monikäyttökynät
- neulat
- ruiskut
- testiliuskat
- lansetit.

Diabeteksen hoidossa ja seurannassa tarvittavia hoitotarvikkeita jaetaan yksilöllisen hoitosuunnitelman mukaisesti henkilöille, joilla on diabetes diagnoosi tai veren suurentunut glukoosipitoisuus. Verensokerin jaksottainen ja jat-  
kuva sensorointi edellyttää lääketieteellisesti perusteltua seurannan tarvetta.

Diabetestarvikkeet jaetaan asiakkaalle terveydenhuollon ammattilaisen laatiman yksilöllisen hoitosuunnitelman ja  
lähetteen mukaisesti. Asiakaskohtainen tuotteiden valinta tehdään aina hoitavan tahon toimesta. Myös mahdolli-  
sissa tuotteiden muutostarpeissa tai muissa ongelmatilanteissa, asiakkaan tulee ottaa yhteyttä hoitavaan tahoon  
mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Asiakkaalle jaetaan käyttöön yksi verensokerimittari. Verensokerimittarin liuskat, ketoliuskat, lansetit, lansettiky-  
nät, neulat ja insuliiniruiskut jaetaan asiakkaalle lähetteen mukaisesti (annetaan 6 kuukauden tarvetta vastaava  
määrä kerrallaan). Sensorit (esimerkiksi Libre2 ja Libre3) jaetaan 6 kuukauden tarvetta vastaava määrä kerrallaan  
eli yhteensä 12 kpl. Asiakkaalle annetaan yksi insuliinikynä/insuliinilaji.

Laitteet, kuten insuliinipumput hankkii aina hoitava yksikkö asiakkaalle. Laitteopastukset kuuluvat hoitavalle taholle.  
Pumppuhoitoon liittyvät tarvikkeet annetaan lähetteen mukaisesti hoitotarvikejakelusta. Suojakuoret, -kotelot,  
vyöt yms. eivät kuulu hoitotarvikejakelun piiriin. Suojateipit eivät kuulu hoitotarvikejakelun piiriin, ellei ne ole pum-  
pun tai sensorin käytön kannalta välttämättömiä, kuten lapsipotilaille.

Pitkäaikaisessa sensoroinnissa (yli 3kk:ta kestävä), lähetin tulee hoitotarvikejakelusta, lyhytaikaisessa sensoroin-  
nissa lähettimen antaa hoitava taho. Sensorin lukijalaitteen antaa hoitava taho, joka myös opastaa tuotteen käy-  
tön.

Asiakas voidaan liittää kotijakelujärjestelmään, jolloin diabetestuotteet toimitetaan suoraan toimittajalta asiakkaan  
osoittamaan osoitteeseen. Kotijakelun kautta voi tilata **vain lähetteellä olevia** tuotteita. Mikäli asiakas tilaa jotain  
lähetteen ulkopuolista tuotetta, asiakas maksaa sen ja sopii laskutuksen itse toimittajan kanssa.

Asiakaskohtainen tuotteiden valinta on yksilöllistä ja se tehdään aina hoitavan tahon toimesta. Myös mahdollisissa tuotteiden muutostarpeissa tai muissa ongelmatilanteissa (esim. pistosväli lisääntynyt tai tarvitaan erikokoinen neula), asiakkaan tulee ottaa yhteyttä hoitavaan tahoon mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Normaaliin puhtauteen ja ihonhoitoon tarvittavat tuotteet asiakas hankkii itse. Ihon normaali pesu riittää, esimerkiksi sensorin vaihtoa varten.

### 2.3 Dialyysi hoitotarvikkeet

Dialyysitarvikkeita ovat mm.

- letkustot
- letkusetit
- liittimet ja korkit.

Peritoneaalidialyysitarvikkeet jaetaan hoitotarvikejakelun kautta terveydenhuollon ammattilaisen lähetteen perusteella.

Asiakaskohtainen tuotteiden valinta tehdään aina hoitavan tahon toimesta. Mahdollisissa tuotteiden muutostarpeissa tai muissa ongelmatilanteissa, asiakkaan tulee ottaa yhteyttä hoitavaan tahoon mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Normaaliin puhtauteen ja ihonhoitoon tarvittavat tuotteet asiakas hankkii itse.

Kotihemodialyysitarvikkeiden hoitotarvikejakelu on keskitetty keskussairaalan dialyysiyksikköön.

### 2.4 Haavan hoitotarvikkeet

Haavan hoitotarvikkeita ovat mm.:

- haavatyyny
- harsotaitokset
- kiinnityssiteet
- imevät sidokset
- hopea- ja muut vaikuttavaa ainetta sisältävät sidokset.

Asiakas maksaa itse kaikki lyhytaikaisessa (alle 3 kk) haavanhoidossa tarvittavat sekä reseptillä hankittavat haavanhoitotarvikkeet itse.

Haavan hoitotarvikkeet luovutetaan asiakkaalle terveydenhuollon ammattilaisen määrittelemän yksilöllisen lähetteen perusteella, jossa tulee näkyä myös tarvikkeiden määrät. Haava ja sen hoito tulee arvioida säännöllisesti terveydenhuollon ammattihenkilön toimesta, koska haavan paranemisessa saattaa tapahtua muutoksia ja sen myötä hoitoa voi olla tarve muuttaa.

Vaikuttavaa ainetta sisältävien (hopea, hunaja ym.) tai kehittyneiden haavasidosten käyttö edellyttää haavanhoitoon perehtyneen terveydenhuollon ammattilaisen lähetettä tai konsultaatiota. Asiakkaalla voi olla käytössä vain yhtä hoitavaa ainetta sisältävää tuotetta/haava yhdellä kertaa.

Juomakelpoinen vesi riittää kotiooloissa useimmiten haavan puhdistamiseen. Steriiliä keittosuolaa myönnetään terveydenhuollon ammattihenkilön arvioiman tarpeen mukaan (onkalohaava, luuhun ulottuva haava tai juomakelpoista vettä ei saatavilla). Haavatuotteiden kustutukseen käy kraanavesi, mikäli se muutoin sopii haavan puhdistukseen.

Haavanhoidossa tarvittavat haavanhoitotarvikkeet (esim. kyretit, kertakäyttökateetrit, atulat, sakset) eivät kuulu hoitotarvikejakeluun. Alipainehaavahoitoon, esimerkiksi VAC-hoito, tarkoitetut tuotteet eivät kuulu hoitotarvikejakeluun. Painehaavojen ennaltaehkäisyyn tarvittavat tuotteet annetaan lähetteen mukaisesti Braden-riskiarvion sekä terveydenhuollon ammattilaisen tekemän kliinisen arvion perusteella. Braden- arvio tulee uusua 3 kuukauden välein. Haavatuotteiden lisäksi myös muut painehaavariskiä pienentävät toimenpiteet tulee ottaa käyttöön, esim. asentohoito ja erikoispatjat.

Asiakaskohtainen tuotteiden valinta on yksilöllistä ja se tehdään aina hoitavan tahon toimesta. Mahdollisissa tuotteiden muutostarpeissa tai muissa ongelmatilanteissa, asiakkaan tulee ottaa yhteyttä hoitavaan tahoon mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Haavan hoitotarvikkeiden tuotekokeilut eivät kuulu hoitotarvikejakeluun vaan ne kustantaa hoitava taho.

## 2.5 Hengityksen hoitotarvikkeet

Hengityksen hoitotarvikkeita ovat mm.:

- cpap-laitteen maskit, letkut, suodattimet sekä kostuttimet
- muut happihoitolaitteiden lisävarusteet.

Hengitystä avustavien välineiden (happirikastin, lääkehappi ja uniapnealaitteet) käytöstä päättää hoitava yksikkö ja hoidon toteutus ja seuranta ovat hoitavan yksikön vastuulla.

Varsinaiset laitteet hankitaan aina apuvälineenä hoitavan tahon toimesta. Asiakkaalle luovutetaan myös laitteen käyttöön liittyvät lisävarusteet (letkut, maskit jne.) ns. apuvälineen lisävarusteena esh:ssa tai pth:ssa tapahtuvassa 1 vuoden kontrollissa tai kunnes toimiva hoitolinja on löytynyt (sovituskasvit eivät kuulu hoitotarvikejakeluun). Sen jälkeen laitteiden lisävarusteet hankitaan hoitotarvikejakelun kautta. CPAP-maski lisävarusteineen vaihdetaan keran vuodessa.

Asiakas voidaan liittää uniapneatuotteiden osalta suoratoimitusjärjestelmään, jolloin tarvittavat uniapneatuotteet toimitetaan suoraan toimittajalta Postnordin noutopisteeseen. Suoratoimituksen kautta voi tilata vain lähetteellä olevia tuotteita.

Asiakaskohtainen tuotteiden valinta on yksilöllistä ja se tehdään aina hoitavan tahon toimesta. Mahdollisissa tuotteiden muutostarpeissa tai muissa ongelmatilanteissa (esim. laitteen toimintahäiriö), asiakkaan tulee ottaa yhteyttä hoitavaan tahoon mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Normaaliin hygieniaan ja perushoitoon kuuluvat tarvikkeet sekä happihoidon ja hengityksen kostuttamiseen tarvittavat nesteet asiakas maksaa itse.

## 2.6 Trakea- ja imutarvikkeet

Trakea- ja imutarvikkeita ovat mm.:

- imukatetrit ja -letkut
- trakeostomiakanyylit
- trakeostomiatarvikkeet.

Imuletkun huuhteluun soveltuu pääsääntöisesti juomakelpoinen kraanavesi.

Henkitorviavannetarvikkeet jaetaan erikoissairaanhoidon korvapoliklinikan laatiman yksilöllisen hoitosuunnitelman ja lähetteen mukaan. Mikäli asiakkaan tarvikkeiden käyttö on vakiintunut ja tuotteet ovat sopimustuotteita, voi lähetteen tehdä hoidosta vastaava taho.

Asiakaskohtainen tuotteiden valinta on yksilöllistä ja se tehdään aina hoitavan tahon toimesta. Mahdollisissa tuotteiden muutostarpeissa tai muissa ongelmatilanteissa, asiakkaan tulee ottaa yhteyttä hoitavaan tahoon mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Normaaliin hygieniaan ja perushoitoon kuuluvat tarvikkeet sekä happihoidon ja hengityksen kostuttamiseen tarvittavat nesteet asiakas maksaa itse.

## 2.7 Immunoglobuliinitarvikkeet

Immunoglobuliinitarvikkeita ovat mm.:

- virtausnopeussetit
- turvasiipineulasetit
- ruiskut.

Immunoglobuliinipumput hankkii hoitava yksikkö.

Pumppuihin tarvittavat kertakäyttöiset hoitotarvikkeet jaetaan yksilöllisen hoitosuunnitelman mukaan hoitotarvikejakelun kautta. Tarve on noin 1 infuusiosetti/vko (lääke annostellaan kerran viikossa).

Asiakaskohtainen tuotteiden valinta on yksilöllistä ja se tehdään aina hoitavan tahon toimesta. Mahdollisissa tuotteiden muutostarpeissa tai muissa ongelmatilanteissa, asiakkaan tulee ottaa yhteyttä hoitavaan tahoon mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

## 2.8 Ravintoavanne (PEG) tarvikkeet

Ravintoavanne (PEG)-tarvikkeet tarvikkeita ovat mm.:

- syöttönapit ja -letkut
- ravinnonsiirtoletkut
- nenämahaletkut.

Ravintoavanne (PEG) tarvikkeet jaetaan terveydenhuollon ammattilaisen laatiman yksilöllisen hoitosuunnitelman ja lähetteen mukaan.

Ravintovalmisteet eivät kuulu jakelutuotteisiin.

Asiakaskohtainen tuotteiden valinta on yksilöllistä ja se tehdään aina hoitavan tahon toimesta. Mahdollisissa tuotteiden muutostarpeissa tai muissa ongelmatilanteissa, asiakkaan tulee ottaa yhteyttä hoitavaan tahoon mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

## 2.9 Inkontinenssitarvikkeet

Inkontinenssituotteita ovat mm.

- inkontinenssisuojat (vaipat)
- hygieniahousut.

Inkontinenssitarvikkeet jaetaan terveydenhuollon ammattilaisen laatiman yksilöllisen hoitosuunnitelman ja lähetteen mukaan. Inkontinenssituotteet toimitetaan asiakkaille kotiinkuljetuksena 3 kuukauden tarvetta vastaava määrä kerralla. Hoitotarvikejakeluun kuuluvat tuotteet keskivaikeasta, vaikeasta tai erittäin vaikeasta uloste- ja/tai virtsainkontinenssista kärsiville potilaille, joilla on virtsankarkailuun vaikuttava diagnoosi ja suojien tarve arvioidaan pitkäaikaiseksi (yli 3 kk). Inkontinenssin muut hoitomahdollisuudet tulee arvioida ennen siirtymistä inkontinenssisuojien käyttöön.

Inkontinenssituotteiden määrä lasketaan asiakkaan päivittäisen tarpeen mukaisesti. Yksilöllisen tarpeen määrittelee hoitava taho. Tarve kuvataan hoitotarvikeläheteeseen. Mikäli tarvikkeiden kulutusmäärä lisääntyy, tulee imukykyyn riittävyys (tuotteen vaihto) arvioida uudestaan. Yö- ja päiväsuojat tulee olla erikseen. Yösuojia (Maxi, Ultima, Night Super) saa yhden/vrk. Ultima -imukykyisen suojan saa vain erityistapauksissa, kun mikään muu suoja ei riitä (max. yksi kpl/vrk yöksi) ja muut vaihtoehdot tulee olla kokeiltuna. Hyvin suunniteltuna inkontinenssituotteiden määrä on keskimäärin 2–4 suojaa/vrk. Vuodesuojat, kertakäyttöpoikkilakanat ja tuplasuojat (inkontinenssisuojan sisälle laitettava toinen suoja) eivät kuulu hoitotarvikejakeluun.

Asiakas maksaa itse lievään virtsankarkailuun tarkoitettut inkontinenssituotteet (virtsa karkaa pieniä määriä harvoin tai ponnisteltaessa). Jos asiakas tarvitsee vain yhden suojan vuorokaudessa, ei kyseessä välttämättä ole keskivaikeaksi tai vaikeaksi luokiteltava sairaus. Tällöin asiakas kustantaa suojat itse, ellei hoitotarvikeläheteessä kuvata perustetta tuotteen poikkeavalle kulutukselle.

Normaaliin puhtauteen ja ihonhoitoon tarvittavat tuotteet asiakas hankkii itse.

### 2.10 Urologiset tarvikkeet

Urologiset tarvikkeita ovat mm.:

- kerta- ja kestoputket
- virtsapussit
- virtsanohjaimet.

Urologiset tarvikkeet annetaan yksilöllisen terveydenhuollon ammattilaisen tekemän hoitosuunnitelman ja lähteen mukaan.

Asiakaskohtainen tuotteiden valinta on yksilöllistä ja se tehdään aina hoitavan tahon toimesta. Mahdollisissa tuotteiden muutostarpeissa tai muissa ongelmatilanteissa, asiakkaan tulee ottaa yhteyttä hoitavaan tahoon mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Urologisissa tuotteissa on mahdollista siirtyä kotijakeluun, kun soveltuvat tuotteet ovat löytyneet ja käyttö pitkäaikaista.

Leikkausta odottaville asiakkaille tilataan tuotteita n. 1 kk tarvetta vastaava määrä.

### 2.11 Apteekkinesteet

Keittosuolahuuhdetta tarvitaan mm. onkalohaavojen tai luuhun ulottuvien haavojen huuhteluun ei-lääkkeettömissä tilanteissa.

Lääkelaimennoksissa käytettävät keittosuola tai aqua eivät kuulu hoitotarvikejakeluun.

### 2.12 INR-mittaustuotteet

Hoitotarvikejakelusta saa antikoagulanttihoidon seurannassa tarvittavat INR-liuskat, kun INR-mittaus tapahtuu itsenäisesti kotona lääketieteellisen kokonaisarvioinnin perusteella.

Lähetteessä tulee lukea selkeästi lääketieteellinen arvio käytöstä esimerkiksi mekaaninen keinoläppä sekä soveltuvuus INR-omamittaukseen.

Alle 18-vuotiaille voidaan myös antaa INR-liuskat hoitotarvikejalusta läheteellä, tällöin INR-omamittaus on huoltajan vastuulla.

INR-mittaria ei saa hoitotarvikejakelusta.

## 3 Tilaaminen ja toimitustavat

Asiakkaat tai hänen puolestaan asioivat voivat tilata tuotteita puhelimitse Hoitotarvikeyksiköstä tai sähköisten palveluiden kautta vahvasti tunnistautuneena. Puhelinpalvelussa on takaisinsoittojärjestelmä. Yhteydenoton perusteella Hoitotarvikejakelu toimittaa hoitotarvikkeet Postin välityksellä asiakkaan toivomaan noutopisteeseen.

Hoidon katkeamattomuuden turvaamiseksi asiakkaan on tehtävä tilaus 3 viikkoa ennen haluamaansa toimituspäivää. Hoitotarvikkeet toimitetaan asiakkaan valitsemaan Postin toimituspaikkaan. Posti voi siirtää paketin toiseen noutopisteeseen, mikäli toivottu noutopiste on täynnä. Posti lähettää asiakkaalle saapumisilmoituksen joko tekstiviestillä tai kirjeenä. Lähetys tulee noutaa 7 vuorokauden kuluessa, muutoin lähetys palautuu takaisin Hoitotarvikeyksikköön ja asiakkaan tulee tilata tuotteet uudelleen.

Siun soten kotihoidon ja palveluasumisen piirissä olevien asiakkaisen tuotteet toimitetaan kotihoidon ja palveluasumisen toimituspisteeseen, josta hoitajat toimittavat ne asiakkaalle.

Toimittajien kotijakeluun sisältyy 4 asiakkaalle maksutonta toimitusta vuodessa eli yhdellä kerralla toimitetaan 3 kuukauden hoitotarvikkeet. Tuotteet tilata 3 kuukauden välein, niitä ei toimiteta automaattisesti. Kaikki tarvittavat tuotteet tulee tilata samalla kertaa. Kotijakeluun voivat siirtyä vain asiakkaat, joiden hoidon tarve on vakiintunut. Tuotteet toimitetaan asiakaskohtaisen suunnitelman mukaisesti suoraan toimittajalta asiakkaan ilmoittamaan osoitteeseen tai vaihtoehtoisesti noutopisteeseen.

## 4 Maksut

Hoitotarvikkeet jaetaan asiakkaalle maksutta, mutta tuotteet kustantaa Siun sote. Niistä ei peritä omavastuuosuuksia tai toimitusmaksuja. Toimittajien kotijakeluun kuuluu 4 maksutonta toimitusta vuodessa. Ylimääräiset toimitukset asiakas maksaa itse (kotona olevat asiakkaat) tai yksikkö (palveluasuminen, tehostettu palveluasuminen).

Hoitotarvikkeiden jakelun kustannuksia seurataan yksilö- ja yksikkökohtaisesti. Raportit perustuvat kirjattuihin lähetteisiin sekä jakelutietoihin. Lisäksi hoitotarvikekustannuksia seurataan laskutustietojen perusteella. Hoitotarviketilauksissa tulee ilmoittaa asiakkaan Mediatrinumero ja kotikunta, jotta laskut voidaan kohdistaa kuuluvaksi hoitotarvikejakeluun.

Mikäli asiakas ei ole oikeutettu maksuttomiin hoitotarvikkeisiin (ei hoidollista perustetta tai todettua pitkäaikaissairautta) ja hänellä ei ole varaa ostaa hoidossaan tarvitsemiaan tuotteita, on ensisijaisena ratkaisuna hakea KELA:n toimeentulotukea. Siun soten sosiaalityöntekijät antavat konsultaatioapua ja ohjausta tarvittaessa mm. asiakkaan kokonaistilanteen selvittämiseksi ja mahdollisten muiden tukien hakemiseksi. Asiakas saa tarvittaessa apua sosiaalityön päivystyksestä ympäri vuorokauden.

## 5 Hoitokotiin tai kotiin siirtyvät asiakkaat -akuutti hoitotarvikkeiden tarve

Mikäli asiakkaan pitkäaikaisen sairauden hoitoon tarvitaan hoitotarvikkeita välittömästi, annetaan hoitotarvikkeet asiakkaalle suoraan hoitavasta yksiköstä tai kotiuttavasta yksiköstä siihen saakka, että asiakas saa tuotteet hoitotarvikejakelun kautta (2 viikon tarve). Hoitotarvikkeiden puute ei saa johtaa hoidon katkeamiseen. Tarvittaessa asiakas voi noutaa tuotteet hoitavasta yksiköstä, viime kädessä hoitotarvikkeet maksaa joka tapauksessa Siun sote.

Hoitotarvikelähete laitetaan Tiedoksi-PTH otsikolla hoitotarvikejakeluun (Hoitotarvikejakelu, Siun Sote tai Hoitotarvikejakelu, inkontinenssituotteet), mikäli asiakkaan tarvitsemia tuotteita tulee tilata heti. Asiakas- ja potilastietojärjestelmän työviesteissä on kantojen välillä 1–2 vrk:n viive tietojen siirtymisessä. Kiireellisissä tilanteissa hoitava taho voi tilata asiakkaalle hoitotarvikkeita sähköpostilla jo ennen kotiutusta hoitotarvikejakelusta. Asiakkaalle mukaan annetut hoitotarvikkeet sekä mahdolliset tehdyt tilaukset kirjataan hoitotarvikelähetteeseen (Jatkosuunnitelma-kohta läheteessä).

Hoitotarvikeyksikön kustannuspaikalta ei saa tilata tuotteita yksikön tai henkilökunnan käyttöön.

## 6 Hoidon aloitus ja tuotekokeilut

Hoidon aloitukseen liittyvät kustannukset kuuluvat hoitavan yksikön kustannuspaikalle, tämä sisältää myös kokeilutavat hoitotarvikkeet. Akuutin vaiheen aikana hoitotarvikkeiden tarve voi muuttua nopeasti ja ennen toimivan hoitolinjan löytymistä saatetaan kokeilla useita erilaisia tuotteita. Tuotekokeilut kirjataan asiakas- ja potilastietojärjestelmään. Sopivan tuotteen löydyttyä, tehdään hoitotarvikelähete ja tämän jälkeen asiakas voi tilata tarvikkeet hoitotarvikeyksiköstä. Tuotteiden vaihtamiseen johtaneet syyt tulee kirjata sairauskertomukseen tarkasti.

## 7 Hoitotarvikejakeluun kuulumattomat tuotteet

Hoitotarvikejakeluun eivät kuulu mm. seuraavat tuotteet:

- normaaliin hygienian hoitotuotteet, kuten shampoo, hammastahna ym.
- kaarimaljat tai oksennuspussit
- mehupillit, juomamukit
- pesulaput, -voiteet tai kosteuspyyhkeet
- ruokalaput ja -liinat
- nenäliinat, vanu
- instrumentit
- suojakäsineet tai -esiliinat
- virtsapullot, katetrointisetit
- selluloosavanu
- vuodesuojat ns. kroonikkovaipat
- lievään inkontinenssiin tarkoitettut suojat
- vuoteen suojamuovit, poikki- tai liukulakanat
- steriilit sidokset
- laastarit

- lääkinnälliset hoito- tai tukisukat
- käsidesinfektioaineet
- ihon desinfiointiaineet
- lääkkeet tai lääkkeenomaiset tuotteet, voiteet, puudutusgeelit, keittosuola, peräruiskeet
- lääkelasin kannet
- virtsanäytepurkit
- apuvälineet

Poikkeukset ovat mahdollisia perustellusta syystä asiakkaan hoitosuunnitelman ja lähetteen mukaisesti.

## 8 Yksityiset toimijat

Siun sote kustantaa hoitotarvikkeet henkilöille, joiden kotikunta on Siun soten alueella. Hoitotarvikelähete kirjataan asiakas- ja potilastietojärjestelmään yksiköissä, joissa Mediatri on käytössä. Kirjaus tehdään HOI-PTH -lehdelle.

Mikäli hoitotarvikkeita edellyttävä pitkäaikaissairaus on todettu yksityisessä hoitolaitoksessa, tulee yksityisen toimijan laatima paperinen hoitotarvikelähete toimittaa Siun soten Hoitotarvikeyksikköön tarkistettavaksi ja kirjattavaksi asiakas- ja potilastietojärjestelmään. Paperiseen läheteeseen kirjataan tuotteen nimi, tuotekoodi eli REF, arvioitu kulutus sekä hoitotarvikkeiden jakeluun oikeuttavan pitkäaikaissairauden diagnoosi. Paperisessa läheteessä tulee olla maininta, tilataanko tuotetta heti vai ei. Tarvittaessa Hoitotarvikeyksikkö pyytää lisäselvitystä hoitotarvikkeiden tarpeeseen vaikuttavista seikoista. Inkontinenssitarvikkeista tulee olla yhteydessä suoraan Hoitotarvikeyksikön inkontinenssihoitajiin ensisijaisesti Tenan kotiinkuljetusjärjestelmän kautta tai puhelimitse. Inkontinenssitarvikkeissa paperisista lähetteistä on luovuttu.

Sopimustuotevalikoimasta voidaan poiketa vain hoidollisin perustein (kts. kohta 7 ja 8). Yksityinen hoitolaitos tai asiakas maksaa tuotteet, jotka eivät kuulu asiakkaalle maksuttomaan hoitotarvikejakeluun.

## 9 Erityisestä syystä annettavat hoitotarvikkeet

Tuotteet, jotka kuuluvat hoitotarvikejakeluun vain erityisesti perustellusta syystä, löytyvät hoitotarvikevalikoiman sivulta ”Erityisestä syystä annettavat”. Hoitotarvikejakeluun kuulumattomia tuotteita annetaan hoitotarvikejakelusta vain erittäin hyvin perustelluista syistä. Perustelut tulee käydä ilmi läheteessä. Tarvittaessa lähetteen tekijältä pyydetään tarkennuksia läheteeseen.

Kertakäyttökäsineet eivät kuulu hoitotarvikejakeluun. Näitä voidaan kuitenkin jakaa asiakkaan, omaisen tai henkilökohtaisen avustajan käyttöön suolihuuhtelutarvikkeiden tai imulaitteiden käytön yhteydessä (työntekijöiden suojaimet hankkii työnantaja). Nitriilikäsineitä jaetaan vain tilanteissa, joissa käsitellään lääkkeitä. Perhehoito rinnastetaan omaishoittoon. Hoitotarvikelähteessä tulee kuvata, kenen käyttöön käsinneet tulevat. Käsinneitä toimitetaan hoitotarvikejakelussa vain pitkäaikaissairauden hoidossa tarvittava määrä.

Käsihuuhde ja ihon desinfektiopyyhkeet eivät kuulu hoitotarvikejakeluun, muutoin kuin tarkkaa aseptiikkaa vaativissa tilanteissa (esim. dialyysihoito, suonensisäinen neste- ja lääkehoito). Hoitotarvikelähetteessä tulee kuvata, kenen käyttöön käsihuuhde tulee. Käsihuuhdetta toimitetaan hoitotarvikejakelussa vain pitkäaikaissairauden hoidossa tarvittava määrä.

Kotona omaisen hoidossa olevan asiakkaan hoitoon voidaan jakaa myös tarvikkeita, jotka eivät kuulu hoitotarvikejakeluun, mikäli ilman hoitotarvikkeita asiakas siirtyisi pysyvästi laitoshoitoon ja asiakkaan toive on olla kotona. Tällaisia hoitotarvikkeita ovat mm. vuodesuojat, poikkilakanat, pesulaput ja suun kostutustikut. Hoidosta vastaavan tahon tulee perustella lähetteeseen hoitotarvikkeiden tarve ja kirjata tuotteet asiakas- ja potilasjärjestelmään muiden hoitotarvikkeiden tapaan.

## 10 Ei-sopimustuotteet

Ei-sopimustuotteet löytyvät hoitotarvikevalikoiman sivulta ”Ei-sopimustuotteet”. Näitä tuotteita jaetaan hoitotarvikejakelusta vain erittäin hyvin perustelluista syistä. Perustelut tulee käydä ilmi lähetteessä. Tarvittaessa lähetteen tekijältä pyydetään tarkennuksia lähetteeseen.

Hoitava taho määrittää tarpeen sopimustuotevalikoimaan kuulumattoman tuotteen käytölle. Lähetteessä tulee selkeästi tuoda ilmi perustelut, miksi sopimustuote ei käy. Edeltäviä tuotekokeiluja sopimusvalikoiman tuotteilla voi käyttää perustelun tukena. Korvaavaa tuotetta etsittäessä voi ensisijaisesti hyödyntää tuoteryhmän asiantuntijoita tai Hoitotarvikeyksikköä.

Ennen ei-sopimustuotteen lisäämistä hoitotarvikevalikoimaan, tulee hoitavan yksikön selvittää tuotteen nimi, REF-koodi, pakkauskoko, pienin toimitettava määrä, tuotteen valmistaja, tavarantoimittaja, tuotteen hinta sekä muut tuotteen tilaamiseen liittyvät kustannukset (esim. rahtikulut, pientoimituslisä, laskutuslisä).

## 11 Vakuutusten korvaamat hoitotarvikkeet

Asiakkaan hoidon ja hoitotarvikkeiden tarve kirjataan lähetteelle asiakas- ja potilastietojärjestelmään. Vakuutusten korvaamista hoitotarvikkeista, niiden määristä sekä tilaus- ja maksukäytännöistä sovitaan kunkin asiakkaan osalta erikseen. Sopijaosapuolet ovat asiakas, Siun sote ja asiakkaan vakuutusyhtiö. Sovitut asiat sekä asiakkaan vakuutusyhtiö ja vahinkonumero kirjataan asiakkaan hoitotarvikelähetteeseen muiden asiakkaalle hoitotarvikejakelua koskevien tietojen kanssa. Hoitotarvikeyksikkö tekee laskutuksen kerran kuukaudessa vakuutusyhtiölle.

## 12 Ulkopaikkakuntalaiset

Ulkopaikkakuntalaisilta (Siun soten ulkopuoliset kunnat) edellytetään omassa kunnassa tehtyä maksusitoumusta ja hoitosuunnitelmaa, josta käy ilmi käytettävät hoitotarvikkeet. Jos henkilö asuu tai oleskelee säännönmukaisesti tai pitempiaikaisesti kotikuntansa ulkopuolella työn, opiskelun, vapaa-ajan vieton, lähiomaisen tai muun läheisen asuminen tai muun vastaavan syyn vuoksi, hän voi käyttää hoitosuunnitelmansa mukaisen hoidon toteuttamiseen

myös muun kuin kotikuntansa perusterveydenhuollon palveluja hoidosta vastaavan terveyskeskuksen muuttumatta. Tilapäisestä oleskelusta on kuitenkin tehtävä tilapäinen terveysaseman vaihto.

Terveysaseman vaihtamisesta on asiakkaan itse tehtävä kirjallinen ilmoitus sekä nykyiselle että tulevalle terveysasemalle paperisella lomakkeella. Tällöin henkilö saa hoitosuunnitelman mukaisesti pitkäaikaishoitoon tarvitsemansa hoitotarvikkeet sen paikkakunnan terveysasemalta, jossa hän säännönmukaisesti tai pitempiaikaisesti oleskelee. Mikäli maksusitoumusta tai terveysaseman vaihtoa ei ole, saa asiakkaalle luovuttaa vain päivystyksellisen määrän hoitotarvikkeita (2 viikkoa).

Ulkopaikkakuntalaisten osalta laskutetaan asiakkaan kotipaikkakuntaa luovutetuista tuotteista. Lisäksi laskutetaan sairaanhoitajakäynti.

## **Hoitotarvikeyksikön yhteystiedot**

Hoitotarvikeyksikkö, Siun Sote

Raatekankaantie 4

80100 Joensuu

Ammattilaisten yhteydenotot p. 013 330 9050 ma-to klo: 12–14 ja pe klo: 12–13

Ammattilaisten yhteydenotot inkontinenssiasioissa p. 013 330 9055 ma-to klo: 12–14 ja pe klo: 12–13

[hoitotarvikeyksikko@siunsote.fi](mailto:hoitotarvikeyksikko@siunsote.fi)